

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 182-1873)

Originalt emne

Skatter og Afgifter

Skatter og Afgifter/Skatter og Afgifter i Almindelighed

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 21. august 1873](#)
- 2) [Byrådsmødet den 2. oktober 1873](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 21. august 1873 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 182-1873)

Fra Stiftamtet var modtaget en Kommunikation af en Skrivelse fra Indenrigsministeriet af 5te August, saalydende:

"Ved Forordning af 18de Oktober 1811 er der, forsaavidt de i privat Eje overgaaede Kjøbstadsjorder afhændes, lagt en Kjøbstadskommunen tilfaldende Afgift paa disse Jorder. Forordningen skjelner i saa Henseende mellem de af Kjøbstadens Jorder, som ere udskiftede til Grundene eller Byggepladserne (Forordningens §§ 1-6), og de af Kjøbstadens Jorder, som ikke ere udskiftede til Grundene, men derimod overdragne en eller anden Indvaaner med den Forpligtelse, at de ej kunne afhændes til Andre end Byens Borgere eller Indvaanere. (Forordningens § 7 jfr. §8.)

1. Hvad de førstnævnte Jorder angaar, bestemmer Forordningen, at den første Kjøber af saadan Jord, der sælges adskilt fra den Grund, hvortil den var udskiftet eller henlagt, skal til

Kjøbstadens Kæmnerkasse, af hver Tønde Land geometrisk Maal erlægge en aarlig Afgift af 2 Skjæpper Byg, at betale i Penge efter hvert Aars Kapitelstaxt. Ved hver Forandring af af Ejer forhøjes denne aarlige Afgift med 2 Skjæpper Byg, indtil den har naaet en Tønde Byg pr. Tønde Land.

Ligeledes erlægges ved hver Forandring af Ejer en Rekognition af 1 Rdl. pr. Tønde Land til Byens Kæmnerkasse. Bemeldte Afgift og Rekognition blive ifølge Forordningens Bestemmelser at svare uden Hensyn til, om Afhændelsen sker til udenbys eller indenbys Mand, jfr. Kancelliskrivelse af 14de Maj 1822.

2. Hvad de sidstnævnte Jorder angaar, bliver, naar disse afhændes, paa samme Maade at erlægge aarlig Afgift og ved Forandring af Ejer Rekognition, dog saaledes, at Afgiften og Rekognitionen dels kun bliver at svare med det Halve af foranførte Beløb, dels kun indtræder, naar Afhændelsen sker til udenbys Mand.

Ligesom disse Jorder frit kunne afhændes til indenbys Mand (jfr. Kancelliskivelser af 30te December 1817 og 14de Maj 1822), saaledes bortfalder ifølge Kancelli-Plakat af 15de Juli 1831 Afgiften ogsaa, naar Jorder af den heromhandlede Slags, skjønt solgte til udenbys Mand, dog drives af indenbys Mand, saaledes at Avlen indhøstes til Kjøbstaden.

De saaledes givne Forskrifter ere dog aldrig af Administrationen blevne ansete for ubetinget bindende, og de paagjældende Forhold ere derfor ofte ved Udskiftningen af de enkelte Kjøbstæders Jorder efter Forslag af de kommunale Myndigheder blevne ordnede paa afvigende Maade.

Det kan nu vel erkjendes, at de Baand, som ved Forskrifterne i Forordningen af 18de Oktober 1811 eller i de i mange Kjøbstæder ved Jordernes Udskiftning trufne særlige Bestemmelser ere lagte paa den frie Omsætning af Kjøbstadsjorderne, kunne være til Hinder for den hensigtsmæssigste og mest frugtbringende Benyttelse af dem, og at en Revision af de gjældende Bestemmelser kan være ønskelig; men det bør dog ved en saadan haves for Øje, at Forordningen af 18de Oktober 1811 ikke ligefrem er en kommunal Skattelov, men at de ved samme og senere Bestemmelser paabudne Afgifter ere begrundede i et privatretligt Forhold, idet de omspurgte Kjøbstadsjorde besiddes ikke med fuldkommen, men med ufuldkommen Ejendomsret, og at det er af denne Grund, at der er paalagt disse Ejendomme Jordskyld eller Afgift til Kommunen som oprindelig Ejer af samme; der bør derfor ved en mulig Omordning af disse Afgifter vises Varsomhed ligeoverfor Kommunen, der har et begrundet Krav paa af disse Jorde at nyde en Indtægt,

der kommer Kommunens samtlige Skatteydere tilgode.

Naar Ministeriet nu ønsker Spørgsmaalet om en Revision af de gjældende Afgiftsbestemmelser taget under Overvejelse og derom at modtage Erklæringer fra samtlige Byraad, er Grunden dertil nærmest den, dels at Afgiften, saavidt skjønnes, paa flere Steder mulig er alt for høj, dels at den mulig kan ordnes paa en Maade, hvormed saavel Yderen som vedkommende Kommune kan være bedre tjent. Man kan saaledes ikke Andet end anse det for uheldigt at Afgiften, naar den overhovedet skal være stigende, indtil den har naaet et vist Maximum, ikke er stigende til Tidspunkter, som forud kunne beregnes, idet Afgiftens Forhøjelse indtræder ved Forandring af Ejer (hvad enten Forandringen hidrører fra Salg eller Dødsfald, jfr. Kancelliskrivelse af 10de December 1822), en Ulempe, som har ledet til, at man ved langvarige Lejemaal har søgt at undgaa Kjøb og Salg. Heller ikke kan det anses for en heldig Ordning, at Afgiften inder visse Betingelser aldeles bortfalder, men under forandrede Betingelser igjen indtræder, nemlig naar Jorden fra udenbys Mands Eje gaar over i indenbys Mands Eje, og omvendt. En Omordning af de gjældende Bestemmelser maatte derfor efter Ministeriets Formening nærmest gaa ud paa, at Afgiften istedetfor at være trykkende i Forhold til Udbyttet af Ejendommen blev forholdsvis lempelig, samt derhos istedetfor stigende og springende blev fast og staaende, hvorved tillige vilde banes Muligheden for en Afløsning af Afgiften.

En saadan Omordning vilde da blandt Andet medføre, at Afgiften efter Forordningen af 18de Oktober 1811 § 7, om end med noget mindre beløb, end nu er Tilfældet, maatte erlægges, hvad enten Jorden ved Afhændelse gik over i udenbys eller indenbys Mands Eje; kommunerne kunne formentlig være vel tjente med istedetfor en større Afgift, som forsvinder, saalænge Jorden ejes af indenbys Mand, at erholde en mindre, men stadig Afgift; hvad de enkelte Ejere af saadanne Jorder angaar, maa det vel indrømmes, at disse, saafremt de kun ville sælge til indenbys Mænd, efter de nugjældende Regler ved Salget mulig ville kunne udbringe Mere af deres Ejendomme end under den antydede nye Ordning, der saaledes kunde synes at gaa dem for nær; men paa den anden Side ville de under den nye Ordning i Tilfælde af, at Jorden sælges til udenbys Mand, muligen ved saadant Salg kunne udbringe Mere, end Tilfældet vilde være under den bestaaende Ordning.

I Overensstemmelse med Foranstaaende har Ministeriet foreløbig tænkt sig, at en eventuel Lov om de her omhandlede Forhold navnlig maatte indeholde følgende Regler:

a. I de Kjøbstæder, hvor Forordningen af 18de Oktober 1811 eller særlige for dem givne

Bestemmelser, der ligesom nysnævnte Forordning medføre Stigning og Spring i Afgifterne, for Tiden ikke anvendes, bortfalde saavel de omspurgte Afgifter som den ved Ejerskifte paabudte Rekognition.

b. I de Kjøbstæder, hvor der ifølge gyldige Bestemmelser istedet for stigende og springende Afgifter svares faste Afgifter, vedblive disse.

c. I de Kjøbstæder, hvor Forordningen af 18de Oktober 1811 eller særlige for dem givne Bestemmelser, der ligesom bemeldte Forordning medføre Stigning og Spring i Afgifterne, anvendes, skulle de nuværende Ejere svare samme Afgift som hidtil. Ved første Ejerskifte og fremdeles forandres Afgiften til et bestemt aarligt Beløb, ens for inden- og udenbys Ejere, der for de ovenfor under Nr. 1 nævnte Jorders Vedkommende bliver dobbelt saa stort som for de ovenfor under Nr. 2 nævnte Jorders Vedkommende, saasom henholdsvis til 4 og 2 Skjæpper Byg pr. Tønde Land geometrisk Maal, eller mulig til et noget større Beløb pr. Tønde Land boniteret Maal.

d. Rekognition ved Ejerskifte vedbliver i de under b og c nævnte Tilfælde.

e. Der indrømmes den enkelte Ejer Ret til at faa Afgiften afløst imod et passende Vederlag til Kommunen.

Forinden herefter Videre i denne Sag foretages, skulde man tjenstligst anmode Amtet om at indhente og med Sammes egne Ytringer hertil indsende Erklæringer fra samtlige Byraade i det Dem underlagte Amt angaaende den saaledes antydede Omordning. I Forbindelse hermed forventer Ministeriet tillige for hver Kjøbstad især at modtage Oplysning om og i saa Fald hvorledes og med hvilken Hjemmel Afgiften udredes, samt om Størrelsen af de samlede Beløb, som Afgiften har udgjort for Aaret 1872.

Til

Aarhus Byraad."

Byraadet vedtog at indhente Markudvalgets Erklæring og samtidig at henlede dettes Opmærksomhed paa, at der foruden Lodden Mtr. Nr. 69, som i sin Tid er solgt af Bager Fangel til Proprietær Ramsing paa Vestereng og hvoraf Afgift efter Forordningen af 18de Oktober 1811 § 7, formentlig er andre Lodder, hvoraf bemeldte Afgift vil være at svare. (Se Mødet den 2den Oktober.)

(J. Nr. 182-1873)

Fra Markudvalget var modtaget en Erklæring angaaende den i Mødet den 21de Avgust ommeldte skrivelse fra Indenrigsministeriet angaaende en mulig Forandring i bestemmelserne i Forordningen af 18de Oktober 1811 om Afgifter og Rekognitioner af afhændede Kjøbstadjorder.

Byraadet vedtog i Overensstemmelse med Udvalgets Erklæring at udbetale, at det fandt de nu gjældende Bestemmelser stemmende med Byens Interesser og derfor ikke havde Anledning til at ønske nogen Forandring i dem.

